

První výplatní otisk švýcarského výrobce výplatních stroj HASLER doputoval do Prahy v letech 1928 - 1929. Bylo to v době, kdy Ministerstvo pošt a telegrafů na základě tlaku několika firem uvažovalo o zavedení vyplácení novinových zásilek do čs. poštovního provozu. Moc detailů o tomto počínu není známo. Jako první informaci o úvaze roušit výplatní stroje o stroje Hasler popsal dosti detailně ve své Studii o čsl. otiscích Frankotypu architekt Albert Jonáš. Na stranách 107 a 108 doslova píše:

"Švýcarský stroj

Stroj nebyl do Československa přivezen, pouze otisk byl ministerstvu pošt předložen, zároveň se žádostí o povolení a oprávnění prodeje ve smyslu oprávnění strojů Bafra a Anker. Žádost byla ministerstvem zamítnuta.

Otisk podobá se otisku B4/čís. horní, je však as o 3mm kratší (měřeno od středu razítka k středu známky). Vlevo od razítka je 13 vodorovných rovnoběžných 21 mm dlouhých čar. Účel těchto je mi neznám. Snad je to místo, vymezené podřadnějším nápisům. Razítko, číslo i známka jsou podobny normálním otiskům. Pod známkou je fmní nápis dvourýdkový. Datum essaye. 12. 8. 28."

Druhá zmínka o tomto stroji se nachází v Katalogu výplatních otisků Catalogue Czechoslovakia, který jsme vytvořili společně s přítelem Robertem Di Casolou. Ve švýcarských archivech jsme našli další detaily včetně podoby otisku, který byl předložen našemu ministerstvu. Otisk je produkt prototypu stroje, který byl speciálně vytvořen pro Československo. Ilustrace příslušné stránky viz níže.

Zobrazený otisk byl v červené barvě, denní razítko bylo jednokruhové, PRAHA 1 byla domicilem v denním razítku, datum denního razítka bylo ve formátu 12. VIII. 28 (římské číslice pro měsíc). Číslo počítadla bylo pětimístné. Výplatní razítko se věrně podobalo razítkům strojů Francotyp, číslice ale byly typicky haslerovské, i když se mohou zaměnit s číslicemi československými firmy Francotyp. Důležité je zmínit osovou vzdálenost - činí 7,5 cm. Technickou dokumentaci jsme bohužel v archivu nenašel.

Z těchto ukazatelů vyplývá, že stroj i otisk byly zhotoven na vyžádání československou stranou tak, aby Hasler vyhověl požadavkům čs. strany.

Zajímavé je označení "smyšleného uživatele". Je jím L. & G. HALPHEN PRAHA - toto označení je pod výplatním razítkem. Uživatel zase enbyl tak smyšlený. Tato firma skutečně v Praze existovala a byla aktivní. Byla zástupcem na dovoz různých strojů UNION - např. zastupovala firmu Union Spezialmaschinenfabrik ze Stuttgartu, která vyráběla stroje na vyplácení peněz. Firma L. G. Halphen obchodovala i dalšími stroji - např. ořezávače tužek (elektrické?). Sídlo měla v Mikulášské 22 (Praha V). Měla i poštovní schránku č. 118 a její telefon byl 22830.

Domnívám se, že toto jméno firma Hasler zasadila z jednoho prostého důvodu. Pražská firma jí byla známá, možná, že ji už v nějakém zboží zastupovala či Hasler zamýšlel jí určit jako generálního zástupce svých výplatních strojů v Československu.

Obrázek tohtoto otiskum které jsme již zveřejnili před několika lety ve zmíněném Katalogu, reprodukuji níže. Jedná se o cennou esej s hodnocením ve stupnici RRR - unikátní. Zachovaných otisků je asi málo. Otisk jsem viděl v rachivu, možná, že je v exponátu A. Jonáše (popadesáti letech si už nepamatuji tento fakt, a viděl jsem jej ještě u někoho v exponátu, ale detaily se mi vykourily z hlavy).

Zbývá ještě vysvětlit několik záhad: kdy byl otisk stroje předložen (1928 - 1929), kdo a komu jej předložil (jména), bylo to v Praze (?), kam zmizel otisk s 13 čarami, jak se zmiňuje Albert Jonáš, jak vypadal zhotovený stroj Hasler. Snad archivy promluví.

Je jasné, že se jednalo o esej a otisk nebyl nikdy poštovně použit. Není známo, že by byl v modré barvě.

Československé archivy jsou bohužel skoupé na informace ohledně tohoto případu. Proto se nikdy nedozvíme, proč úředníci MPT se pro tento stroj a soustavu Hasler nerozhodli. Kladné rozhodnutí přišlo až o několik let později - v roce 1947, kdy tato firma dodala do Československa první poštovní výplatní stroje na přepážky pošt.

Tipo 1 HASLER

General Information

The Hasler company of Switzerland submitted franking machines to the POST in 1928 but they were not approved for use.

Shown here is a test stamp specimen. None of the machines were ever used on actual mail. The Hasler stamp can be identified by the month in Roman numerals and a 5 digit numerator (impression counter number).

HAS 1

Town mark A ro

06477

L. & G. HASLER
PRAG